

Via Baltica ne sme pristati v rokah ruske vojske

VARŠAVA – Avtocesta E67, ki povezuje poljsko in estonsko prestolnico Varšavo in Talin in je znana kot Via Baltica, bi bila kot naročena za Ruse, če bi ti napadli katero koli od štirih držav Nata vzdolž te poti. To so Poljska, Litva, Latvija in Estonija. Rusi bi tako Kaliningrad (na fotografiji) dokončno kopensko povezali z zaveznico Belorusijo. In hkrati prekinili kopensko povezavo Nata s tremi baltskimi zaveznicami – Litvo, Latvijo in Estonijo. Da se ta scenarij, ki bi po ocenah obramboslovcev ogrozil suverenost omenjenih držav, ne bi uresničil, Poljska in baltske države pospešeno gradijo prepleteno verigo fizične obrambe, vključno s protitankovskimi jarki in piramidnimi betonskimi ovirami.

Čez dve leti 100.000 taksijev brez voznika

SAN FRANCISCO – Ameriška platforma za prevoze in dostavo Uber in tehnološki velikan Nvidia načrtujeta, da bosta leta 2027 na ulice postavila 100.000 taksijev brez voznika. Da bi načrte lahko uresničili, sta v torek napovedala partnerstvo z Mercedes-Benzom, matičnim podjetjem Opla Stellantis in ameriškim proizvajalcem električnih avtomobilov Lucid. Nvidia namerava zagotoviti infrastrukturo za to z uporabo umetne inteligence. »Kar je bilo nekoč znanstvena fantastika, hitro postaja vsakdanja resničnost,« je poudaril izvršni direktor Nvidie Jensen Huang.

Žurala v premierjevi rezidenci

STOCKHOLM – Švedski premier Ulf Kristersson se je znašel pod drobnogledom tamkajšnjih medijev, ker je svoji hčerki dovolil, da je na protokolarnem posestvu Harpsund prijateljem priredila zabavo. »Takšna je bila presoja predsednika vlade. Zdi se, da nima kakšnih velikih pomislekov,« po poročanju časnika Aftonbladet pravi strokovnjak za korupcijo Olle Lundin z Univerze v Uppsali. Harpsund stoji 124 kilometrov zahodno od prestolnice Stockholm in ga od leta 1953 uporabljajo kot podeželsko rezidenco za švedske premierje. V preteklosti so tam že sprejeli pomembne tuje osebnosti. Od nekdane nemške kanclerke Angele Merkel do nekdane indijske premierke Indire Gandhi.

Italijanska obala bo izbrisana

RIM – Zaradi podnebnih sprememb in posledično dviga morske gladine bi lahko bila Italija do leta 2050 ob okoli 20 odstotkov svojih plaž. To v poročilu Potopljene krajine opozarja Italijansko geografsko društvo. Med najbolj ogroženimi območji, ne samo zaradi podnebnih sprememb, ampak med drugim tudi erozije tal, spadajo severna jadranska obala, plaže v Gargani v deželi Apulija, več delov tirenske obale med Toskano in Kampanijo ter območja Cagliarija in Oristana na Sardiniji. Ogroženi so tudi polovici nacionalne pristaniške infrastrukture, več kot deset odstotkov kmetijskih zemljišč in tako imenovana amfibijska obalna območja, začenši z delto reke Pad in Beneško laguno.

Na Slovaškem pešcem omejili hitrost

Bodo pešci zaradi omejitve hitrosti res bolj varni? FOTO: YURY KARAMANENKO/GETTYIMAGES

Hitreje od 6 km/h ne bodo smeli iti Bodo zato zdaj res bolj varni?

BRATISLAVA, LJUBLJANA Na Slovaškem odmeva tor-kova odločitev tamkajšnjega parlamenta, po kateri bodo s 1. januarjem pri hitrosti hoje po mestnih pločnikih omejeni tudi pešci. Ti bodo lahko pešali z največ 6 kilometri na uro. Poslanec vladne koalicije **Ľubomír Vážny** je to spremenjeno določbo v zakonu o cestnem prometu utemeljil z naraščajočim številom trkov med pešci in uporabniki električnih skuterjev, koles ali drugih prevoznih sredstev s pomožnim motorjem. Po njegovih besedah je sprememba namenjena povečanju varnosti pešcev na pločnikih. Tistim pešcem, ki bodo prekoricali hitrost, grozi globa v višini 50 evrov. Ob sprejetju te, za marsikoga nenavadne zakonske določbe, se mnogi Slovaki že držijo za glavo, na spletu pa se je eden od njih celo tako šalil: »Ali lahko prekoracam hitrost, če želim

ujeti avtobus?« Tamkajšnje ministrstvo za notranje zadeve se s takšno ureditvijo sicer ni strinjalo. »Menimo, da je za povečanje varnosti pešcev bolj primerno prepovedati vožnjo električnih skuterjev in podobnih naprav po pločniku kot zahtevati, da se pešci držijo neke določene hitrosti.« Za mnenje, ali bodo zaradi takšne omejitve pešci res bolj varni, smo vprašali **Roberta Štabo**, predsednika Zavoda Varna pot in Evropskega združenja žrtev prometnih nesreč FEVR. Pojasnil nam je, da ima vsaka država nedvomno svoje specifične izzive pri zagotavljanju večje prometne varnosti, zmanjševanju najhujših posledic in doseganju ciljev

vizije nič, ki so zavezujoči za vse članice Evropske unije, a da je s strokovnega vidika tovrsten ukrep nekoliko nenavaden. In to predvsem zato, ker pešca, ki je na vrhu piramide ranljivih udeležencev v prometu, postavlja v podrejen položaj. »Takšna ureditev mu v bistvu odvzema osnovni prostor gibanja in ga sili v delitev prostora z drugimi, hitrejšimi in potencialno nevarnejšimi oblikami mikromobilnosti. S tem se poruši prometna hierarhija moči in odgovornosti, ki temelji na načelu, da morajo močnejši in hitrejši (vozniki motornih vozil, koles, e-skirojev) prevzeti večjo odgovornost za varnost šibkejših,« meni Štaba. Dodaja,

da takšna ureditev pešca postavlja v položaj, ko mora sam prilagajati vedenje in hitrost, kar pa da razvrednoti načelo sožitja in odgovorne delitve prostora. Takšen pristop je po Štabovih besedah tudi precej oddaljen od modelov, ki jih zagovarjajo predvsem skandinavske države. »Čeprav nova omejitev hitrosti na Slovaškem velja tudi za rolkarje, kolesarje, voznike skuterjev in e-skirojev, ki lahko tam uporabljajo pločnike, je treba poudariti, da problem ni v hitrosti hoje pešcev, temveč v nejasno urejenem sobivanju različnih oblik mobilnosti na istih površinah. Ključ do večje varnosti ni v omejevanju gibanja pešcev, ampak v jasni ločitvi prometnih tokov, umiritvi hitrosti motornih vozil in uporabnikov mikromobilnosti ter v vzgoji in kulturi spoštovanja med vsemi udeleženci v prometu,« je sklenil Štaba.

ALEKSANDER BRUDAR

S TEM SE PORUŠI PROMETNA HIERARHIJA MOČI IN ODGOVORNOSTI.

Melissa pustošila po Jamajki

Orkan je rušil z vetrovi do 300 kilometrov na uro Že zdaj je jasno, da bo škoda ogromna

KINGSTON Melissa, eden največjih orkanov v zgodovini Atlantskega oceana, je v torek dosegla Jamajko z vetrovi do 300 kilometrov na uro, po prečkanju otoka se je usmerila proti Kubi, kjer je udarila kot orkan tretje kategorije s hitrostjo vetra do okrog 200 kilometrov na uro. Premier Jamajke

Andrew Holness je celotno državo razglasil za območje naravne nesreče in uradno zaprosil druge države za pomoč, med drugim ZDA. Najprej so poročali o treh smrtnih žrtvah, po naved-

bah vlade pa je prezgodaj za ocene, koliko bi jih lahko bilo še več. Minister za lokalno upravo in podnebne spremembe **Dezmond McKenzie** je na novinarski konferenci dejal, da je več kot 530.000 oziroma 77 odstotkov vseh odjemalcev ostalo brez električne energije, dela za obnovo pa so se začela nemudoma. Prednost imajo bolnišnice in objekti za oskrbo s pitno vodo. Združeni narodi so medtem že začeli načrtovati letalski prevoz 2000 paketov pomoči

na Jamajko z Barbadosa, ko bodo ponovno odprta letališča. Pomoč je načrtovana tudi za druge prizadete države, vključno s Kubo in Haitijem, je povedal tiskovni predstavnik **ZN Stephane Dujarric**. Jamajški uradniki so povedali, da je bilo v državi okoli 25.000 turistov. Orkan Melissa je bil najhujši, kar jih je kdaj prizadelo Jamajko, hitrost vetra je bila višja od tiste med orkanom Katrina, ki je leta 2005 opustošil New Orleans v ZDA. **STA**

77
ODSTOTKOV
prebivalcev je bilo
brez elektrike.

Škoda na Jamajki bo velika. FOTO: RICARDO MAKYN/AFP